

**Sint Pancras, Vronermeerweg 8-10
Gem. Langedijk (NH.)**

Een Inventariserend Archeologisch
Veldonderzoek

Steekproefrapport 2010-09/07

*Sint Pancras, Vronermeerweg 8-10
Gem. Langedijk (NH.)
Een Inventariserend Archeologisch Veldonderzoek*

Een onderzoek in opdracht van
BügelHajema Adviseurs bv
Steekproefrapport 2010-09/07
ISSN 1871-269X
auteur: drs. R. Exaltus, senior archeoloog
autorisatie: dr. J. Jelsma, senior archeoloog

De Steekproef werkt volgens de Kwaliteitsnorm
Nederlandse Archeologie 3.1

Foto's en tekeningen zijn gemaakt door de
Steekproef bv, tenzij anders vermeld.

© De Steekproef bv, Zuidhorn, september 2010

Niets uit deze uitgave mag worden
vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt zonder
bronvermelding.
De Steekproef bv aanvaardt geen
aansprakelijkheid voor eventuele schade
voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of
het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

De Steekproef bv
Archeologisch Onderzoeks- en Adviesbureau
Hogeweg 3
9801 TG Zuidhorn

telefoon	050 - 5779784
fax	050 - 5779786
internet	www.desteckproef.nl
e-mail	info@desteckproef.nl
kvk	02067214

Inhoud

Samenvatting

1. Inleiding	1
1.1 Aanleiding en doel	1
1.2 Locatie en administratieve gegevens	2
2. Bureauonderzoek	3
2.1 Bronnen	3
2.2 Resultaten bureauonderzoek	4
2.3 Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel	7
3. Veldonderzoek	8
3.1 Aanpak	8
3.2 Bodem, reliëf en archeologie	9
4. Conclusies en advies	13

Appendix I: Archeologische periodes

Appendix II: bekende archeologische waarden

Samenvatting

In opdracht BügelHajema Adviseurs bv, vertegenwoordigd door de heer P.W. Rienstra, is door De Steekproef bv een terrein onderzocht aan de Vronermeerweg te Sint Pancras. Het onderzoek was gericht op de mogelijke aanwezigheid van archeologische waarden. Aanleiding tot het onderzoek vormt de bouw en uitbreiding van een loonwerkersbedrijf in het plangebied. Het onderzoek bestaat uit een bureauonderzoek en een veldonderzoek door middel van boringen.

Volgens het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel geldt voor het plangebied een middelhoge archeologische verwachting voor wat betreft archeologische resten uit het neolithicum tot en met de Romeinse tijd. Voor resten uit de middeleeuwen en de nieuwe tijd geldt een lage verwachting. Om deze verwachting te toetsen zijn in het plangebied 29 boringen gezet tot een diepte van tenminste twee meter beneden het maaiveld. Tevens is op een groot deel van het plangebied een oppervlaktekartering uitgevoerd en is een langs de zuidrand van het plangebied gelegen slootprofiel geïnspecteerd op archeologische indicatoren.

Uit de resultaten van het booronderzoek blijkt dat de bodem overwegend uit gelaagde wad-afzettingen bestaat. Deze worden doorsneden door een met klei opgevuld geultje en door met venige klei opgevulde sloten.

Zowel de oppervlaktekartering als de inspectie van het slootprofiel en het booronderzoek hebben geen archeologische indicatoren opgeleverd. Het uitgevoerde onderzoek geeft derhalve geen aanleiding tot het adviseren van beschermende en/of beperkende maatregelen of archeologisch vervolgonderzoek.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

In opdracht van BügelHajema Adviseurs bv, vertegenwoordigd door de heer P.W. Rienstra, is door De Steekproef bv een terrein onderzocht aan de Vronermeerweg 8-10 te Sint Pancras (Figuur 1). Het onderzoek was gericht op de mogelijke aanwezigheid van archeologische waarden. Aanleiding tot het onderzoek vormt de bouw en uitbreiding van een loonwerkersbedrijf in het plangebied. Het onderzoek bestaat uit een bureauonderzoek en een veldonderzoek door middel van boringen.

Het doel van het bureauonderzoek is het opstellen van een archeologisch verwachtingsmodel van het gebied aan de hand van beschikbare fysisch geografische, archeologische en historisch geografische informatie. Tijdens het veldonderzoek is dit verwachtingsmodel getoetst.

Het doel van het veldonderzoek is het vaststellen van de mate van gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid hierin van archeologische waarden. Hierbij wordt gekeken naar de bodemopbouw en de mate waarin deze intact is en naar het voorkomen van archeologische indicatoren, zoals bewerkt en verbrand vuursteen, aardewerk, bouw materiaal, bot en houtskool.

Figuur 2. Sint Pancras, Vronermeerweg. Het plangebied gezien vanaf boorpunt 10 in oostelijke richting.

1.2 Locatie en administratieve gegevens

Het plangebied ligt aan de Vronermeerweg 8-10 te Sint Pancras ten oosten van de N245 en is 3,6 hectare groot. De hoogte van het onderzoeksgebied ligt rond 1 m -NAP. Het plangebied was ten tijde van het onderzoek in gebruik als (braakliggende) akker, parkeerterrein, tuin, plantsoen en bedrijfsgebouwen.

Tabel 1. Sint Pancras, Vronermeerweg. Administratieve gegevens van het onderzoeksgebied.

Provincie	Noord-Holland
Gemeente	Langedijk
Plaats	Sint Pancras
Toponiem	Vronermeerweg
Coördinaten hoekpunten	113,766/520,548; 114,073/520,401; 113,715/520,391; 114,015/520,244
Bevoegd gezag	Gemeente Langedijk
Opdrachtgever	BügelHajema Adviseurs bv
ARCHIS CIS-code	43013
ISSNnr.	1871 - 269X
Steekproef projectcode	2010-09/07
Geomorfologische context	Vlakte van getij-afzettingen
NAP hoogte maaiveld	Rond 1 m -NAP
maximale diepte onderzoek	3,4 m min maaiveld
Uitvoering van het veldwerk	september 2010
Beheer en plaats documentatie	De Steekproef bv / Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

2. Bureauonderzoek

2.1 Bronnen

Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van de volgende bronnen (Tabel 2).

Tabel 2: Sint Pancras, Vronermeerweg. Geraadpleegde literatuur, bronnen en kaarten.

ANWB, 2005. *Topografische Atlas Noord-Holland 1:50.000*. ANWB bv, Den Haag.

Centraal Archeologisch Archief (CAA) en Centraal Monumenten Archief (CMA) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) [ARCHIS].

Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW)

Kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie (KNA) versie 3.1. College voor de Archeologische Kwaliteit (www.sikb.nl).

De Mulder, E.F.J. & J.H.A. Bosch. 1982. Holocene Stratigraphy, Radiocarbon Datings and Paleogeography of Central and Northern North-Holland (The Netherlands). *Mededelingen Rijks Geologische Dienst* 36:3, 111-160.

De Mulder, E.F.J., M.C. Geluk, I.L. Ritsema, W.E. Westerhoff & T.E. Wong. 2003. *De Ondergrond van Nederland*. Wolters-Noordhoff, Groningen/Houten.

12 Provinciën 2006/2007. *Atlas van Topografische Kaarten. Nederland 1955-1965*. Uitgeverij 12 Provinciën, Landsmeer.

12 Provinciën. 2005. *Luchtfoto-Atlas Noord-Holland 1:14 000*. Uitgeverij 12 Provinciën, Landsmeer.

Provincie Noord-Holland; Cultuurhistorische Waardenkaart (<http://geo.noord-holland.nl/chw>).

Stichting voor Bodemkartering, 1990. *Bodemkaart van Nederland 1:50000. Toelichting bij Kaartblad 19 West*. StiBoKa, Wageningen.

Stichting voor Bodemkartering, 1981. *Geomorfologische Kaart van Nederland 1:50000. Kaartblad 19 West*. StiBoKa, Wageningen.

Uitgeverij Nieuwland, 2006. *Grote Historische Topografische Atlas ±1894-1933. Noord-Holland 1 : 25 000*. Uitgeverij Nieuwland, Tilburg.

Wolters-Noordhoff Atlasproducties, 1992. *Grote Historische Provincie Atlas 1:25 000. Noord-Holland 1849-1859*. Wolters-Noordhoff Atlasproducties, Groningen.

www.watwaswaar.nl

2.2 Resultaten bureauonderzoek

In de periode na de ijstijden (het Holoceen) smolten de ijskappen en raakte het Noordzeebekken gevuld met water. Vanaf het moment van binnendringen van de zee in West-Nederland begon een natuurlijk proces van ophoging van de bodem door de afzetting van zeezand en zeeklei alsmede door veengroei. Veengroei vond plaats onder invloed van de stijgende grondwaterspiegel. De processen van sedimentatie van zand en klei en veengroei hielden vanaf 6000 voor Chr. min of meer gelijke tred met de doorgaande relatieve zeespiegelstijging.

Langs de Noordzeekust ontstonden door golfwerking en zeestromingen strandwallen die zijn opgebouwd uit zand uit het Noordzeebekken. Door de stijging van de zeespiegel schoven de kustlijn en de daarbij behorende strandwallen steeds verder naar het oosten op. Rond 4000 voor Chr. veranderde dit en werd de West-Nederlandse kust, ondanks de doorgaande relatieve zeespiegelstijging een aanwaskust. Vanaf die tijd vormden zich jongere strandwallen aan de zeewaartse zijde van de oudere strandwallen. De zone met strandwallen is plaatselijk acht kilometer breed geworden. Het proces van aangroei van de kust door verbreding van de zone met strandwallen is doorgegaan tot ca. 900 AD. Rond die tijd begon een periode met kustafslag die tot op de huidige dag voortduurt. Op de strandwallen zijn duinen ontstaan. Achter de strandwallen lag een lagune waarin zand en klei werd afgezet en waarin veen kon groeien. De zee had toegang tot de lagune door een aantal zeegaten in de strandwallenkust waaronder het zeegat van Bergen. Vanuit deze zeegaten is klei afgezet (de Beemsterafzettingen). Sint Pancras ligt langs de zuidrand van het zeegat van Bergen dat pas rond het begin van de jaartelling gesloten werd. Het plangebied ligt geomorfologisch gezien dan ook op een vlakte van getij-afzettingen.

De bodems bestaan hier overwegend uit kalkrijke poldervaaggronden die zijn gevormd in zware zavel en klei. Dit zijn jonge bodems met beginnende bodemvorming (classificatie bodemkaart Mn56a met grondwatertrap VI: gemiddeld hoogste grondwaterstand tussen 40 en 80 cm beneden maaiveld en gemiddeld laagste grondwaterstand meer dan 120 cm beneden het maaiveld).

Volgens de Indikatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW) ligt het plangebied in een zone met een middelhoge (centrale en westelijk deel) en een lage kans op archeologische waarden (oostelijke deel). Dit onderscheid is gebaseerd op de bodemeenheden. Volgens de bodemkaart zijn de bodems op het noordoostelijke deel iets beter ontwaterd en iets zandiger dan op de overige delen van het plangebied.

In het plangebied liggen geen bekende archeologische vindplaatsen. Het Centraal Monumenten Archief (CMA) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) geeft in de omgeving van het plangebied de ligging aan van één monument en van drie archeologische waarnemingen.

Het monument (13938) betreft de historische kern van Sint Pancras. Deze vormt een lange smalle, min of meer noord-zuid gerichte bewoningsas.

De waarneming 15022 betreft de vondst van aardewerkresten uit de late ijzertijd en de middeleeuwen.

De waarneming 15024 betreft de vondst van een waterput waarin middeleeuwse aardewerkresten zijn aangetroffen.

De waarneming 412278 betreft de vondst van aardewerkresten uit de middeleeuwen.

Het plangebied valt binnen twee onderzoeksgebieden waarbinnen RAAP en ACVU al eerder booronderzoek en oppervlaktekarteringen hebben uitgevoerd. Uit de in Archis beschikbare gegevens blijkt niet dat deze onderzoeken in het plangebied archeologische vondsten hebben opgeleverd.

Bovenstaande gegevens wijken niet af van die op de Cultuurhistorische Waardenkaart van de provincie Noord-Holland.

In Figuur 3 zijn uitsneden afgebeeld van topografische kaarten uit 1902, 1971 en 1981. De kaarten uit 1902 en 1971 komen overeen waarbij de kaart uit 1971 naast de hoofdwatgangen, ook alle sloten laat zien. Duidelijk is te zien dat het plangebied tot aan 1971 uit door talrijke sloten doorsneden weiland bestond. Tussen 1971 en 1981 heeft een ingrijpende ruilverkaveling plaatsgevonden. Hierbij is in het plangebied niets gespaard gebleven van de historisch geografische eenheden.

Figuur 3. Sint Pancras, Vronermeerweg. Uitsneden uit de topografische kaarten van 1902, 1971 en 1981 (van boven naar beneden).

2.3 Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel

Op basis van het bureauonderzoek is het volgende archeologische verwachtingsmodel geformuleerd:

Op kreekruigen kunnen bewoningsresten aanwezig zijn uit het neolithicum en de bronstijd. Hiervoor geldt in het plangebied dan ook een middelhoge verwachting. Ditzelfde geldt voor resten uit de ijzertijd en de Romeinse tijd. Archeologische indicatoren uit het neolithicum en de bronstijd kunnen bestaan uit vondstlagen van vuile (houtskool bevattende) klei, lagen die rijk zijn aan schelp, bewerkt vuursteen, verbrand bot en aardewerk. Archeologische indicatoren uit de ijzertijd en de Romeinse tijd kunnen bovendien metaalvondsten betreffen.

Gezien de ligging op ruime afstand van de historische kern van Sint Pancras in een gebied dat altijd uit natte weilanden heeft bestaan, is de kans op resten uit de middeleeuwen en de nieuwe tijd laag. Mogelijke grondsporen uit de middeleeuwen kunnen bestaan uit paalgaten van huizen of spiekers, afvalkuilen, waterputten of greppels.

Naar verwachting hebben de in de zeventiger jaren uitgevoerde ruilverkaveling en de bouw van bedrijfsgebouwen in het plangebied plaatselijk tot ingrijpende bodemverstoring geleid.

3. Veldonderzoek

3.1 Aanpak

Rekening houdend met in het plangebied aanwezige leidingen is zoveel mogelijk getracht om in een gelijkmatig boornetwerk te werken waarbij is geboord in een netwerk met telkens vijftig meter afstand tussen de boringen en veertig meter afstand tussen de boorraaien.

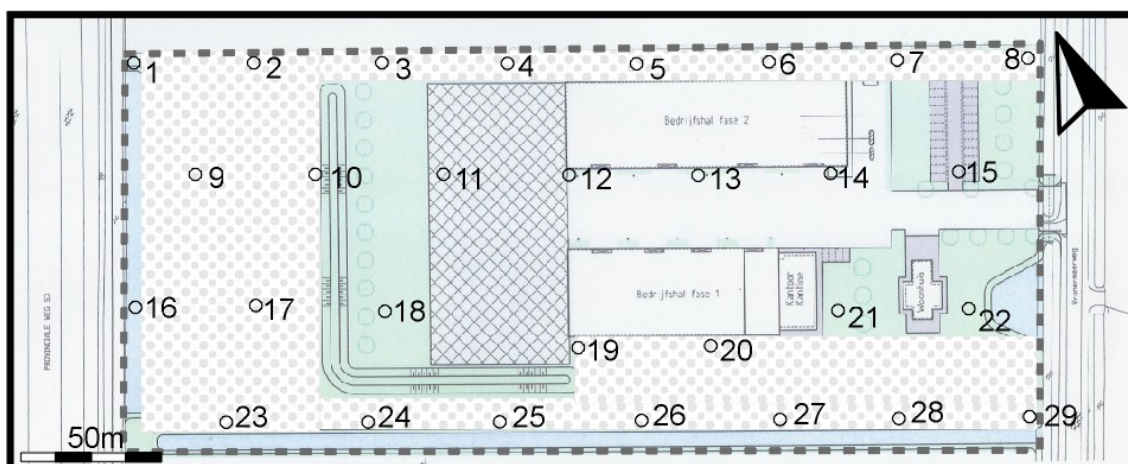
Uiteindelijk zijn op het 3,6 hectare grote plangebied 29 boringen gezet. Hiermee komt de boordichtheid op ruim 7 boringen per hectare. Deze boordichtheid volstaat ruimschoots om binnen een oude bewoningskern inzicht te verkrijgen in de mate van bodemverstoring en de kans op de aanwezigheid van intacte archeologische resten. Tevens voldoet deze boordichtheid volgens de Leidraad inventariserend veldonderzoek; Deel: karterend booronderzoek (SIKB, 2006) als zoekoptie om door archeologische lagen gekenmerkte vindplaatsen op te sporen (zoekoptie B2). Alle boringen zijn doorgezet tot een diepte van tenminste twee meter beneden het maaiveld. Op één op de vier boorpunten is gepoogd om de boring tot zo groot mogelijke diepte door te zetten. Van alle boorpunten is de NAP-hoogte bepaald.

Een deel van het plangebied bleek uit braakliggende akkerpercelen te bestaan waarop een goede vondstzichtbaarheid heerste. Deze delen zijn met grijze stippen weergegeven in Figuur 5.

De ligging van de boorpunten is afgebeeld op Figuur 5. De boringen zijn weergegeven in de boorprofielen in de Figuren 7 en 8.

Figuur 4. Sint Pancras, Vronermeerweg. De braakliggende akker langs de noordrand van het plangebied. De vondstzichtbaarheid op de overige braakliggende delen van het plangebied kwam hier nagenoeg mee overeen.

Figuur 5. Sint Pancras, Vronermeerweg. Boorpuntenkaart. Het plangebied ligt binnen de stippellijn; de genummerde punten geven de uitgevoerde boringen weer. De braakliggende akkerpercelen zijn aangegeven met grijze stippen.

3.2 Bodem, reliëf en archeologie

Op 9 september 2010 zijn door De Steekproef in het plangebied 29 boringen gezet. Deze boringen zijn, rekening houdend met de aanwezige leidingen, gebouwen en terreinverhardingen, zo gelijkmatig mogelijk over het plangebied verdeeld (zie Figuur 5). Tevens is op de op Figuur 5 met grijze stippen aangeduide terreindelen een oppervlaktekartering uitgevoerd en is langs de zuidrand van het plangebied een slootprofiel geïnspecteerd op archeologische indicatoren.

Zowel de oppervlaktekartering als de inspectie van het slootprofiel hebben slechts moderne materialen opgeleverd zoals brokken hard gebakken baksteen en beton, stukken vensterglas, plastic en metalen voorwerpen zoals spijkers, moeren en bouten.

Alle boringen zijn doorgezet tot een minimale diepte van twee meter beneden het maaiveld. De hoogte van het maaiveld ligt rond 1 meter beneden NAP. De resultaten van het booronderzoek zijn afgebeeld in de Figuren 6 en 7.

Bovenin de boringen 14 en 15 is een ongeveer tachtig centimeter dik pakket bouwzand aangetroffen. In alle overige boringen bestaat de bovenste laag uit een dertig tot vijftig centimeter dik pakket sterk zandige, humusrijke klei. Deze bouwvoor gaat in de boringen 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 16, 17, 23, 27, 28 en 29 over in matig zandige, zwak humeuze klei. Deze klei is matig stevig en wordt incidenteel onderbroken door een enkel dun zandlaagje. Hieronder is in de boringen 2, 4, 9, 10, 16, 17 en 23 door talrijke zandlaagjes onderbroken klei waargenomen. Deze klei is sterk zandig en bevat geen humus. Dergelijke klei is

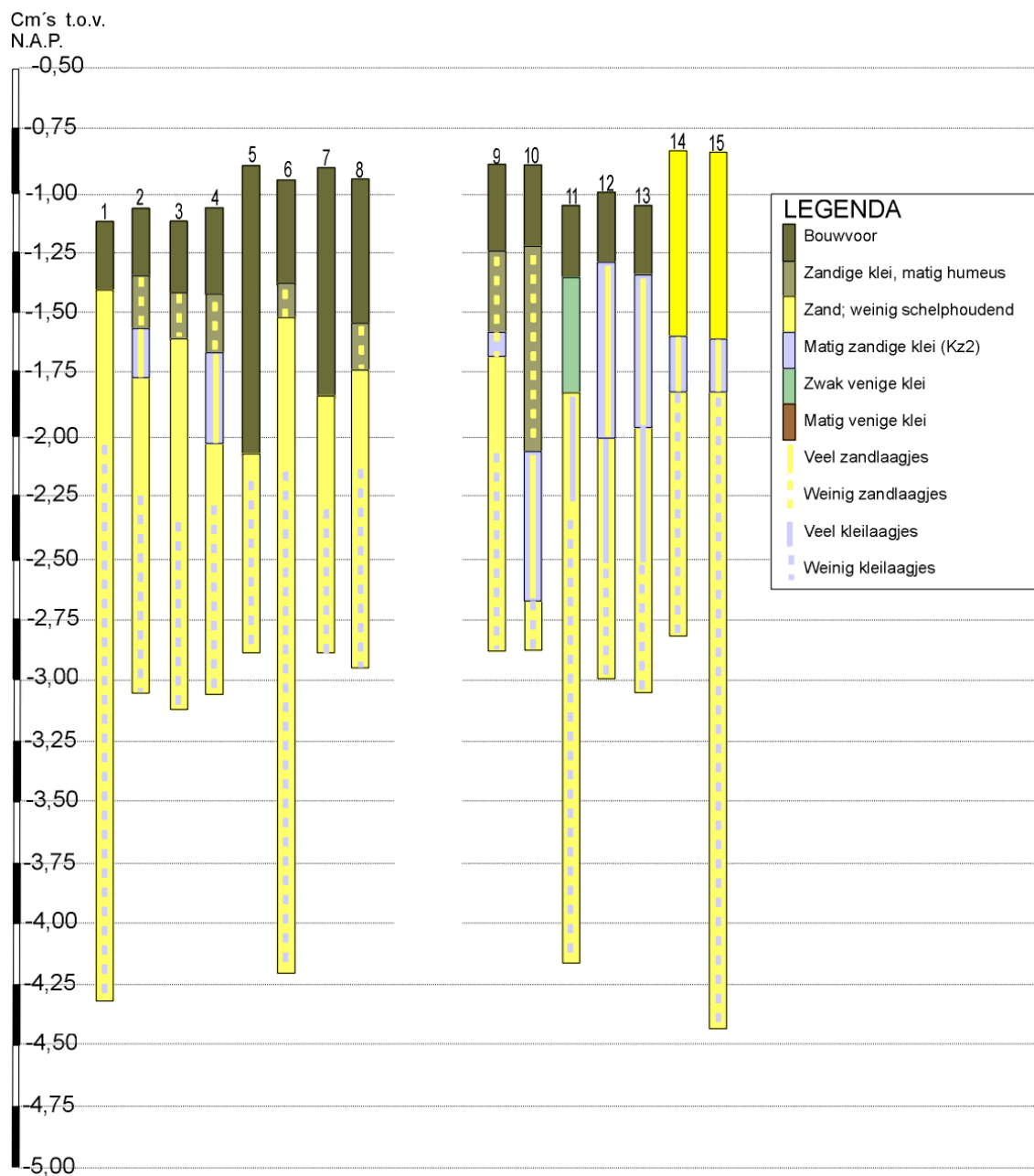
in de boringen 12, 13, 22, 24, 25 en 26 direct onder de bouwvoor aangetroffen en in de boringen 14 en 15 direct onder het opgebrachte pakket bouwzand. In de boringen 10 en 24 loopt deze klei tot aanmerkelijk grotere diepte door dan in de overige boringen. Waarschijnlijk heeft hier een geultje gelopen dat is dichtgeslibd met klei. Dit geultje was in het profiel van de langs de zuidrand van het plangebied gelegen sloot herkenbaar door de polygoonvormige uitdrogingsstructuren van de klei (zie Figuur 6).

In de boringen 11, 18, 19, 20 en 21 is zwak tot matig venige klei gevonden. Het betreft hier waarschijnlijk de opvulling van één van de talrijke sloten die het plangebied in het verleden doorsneden. Onderin alle boringen is matig grof, ongeoxieerd zand aangetroffen dat (behalve bovenin) wordt onderbroken door zandlaagjes. Dit zand loopt in de tot zo groot mogelijke diepte doorgezette boringen 1, 6, 11, 15, 16, 20, 25 en 29 door tot een diepte van tenminste drie meter beneden het maaiveld. Ongeveer vanaf deze diepte stroomt dit zand uit de guts.

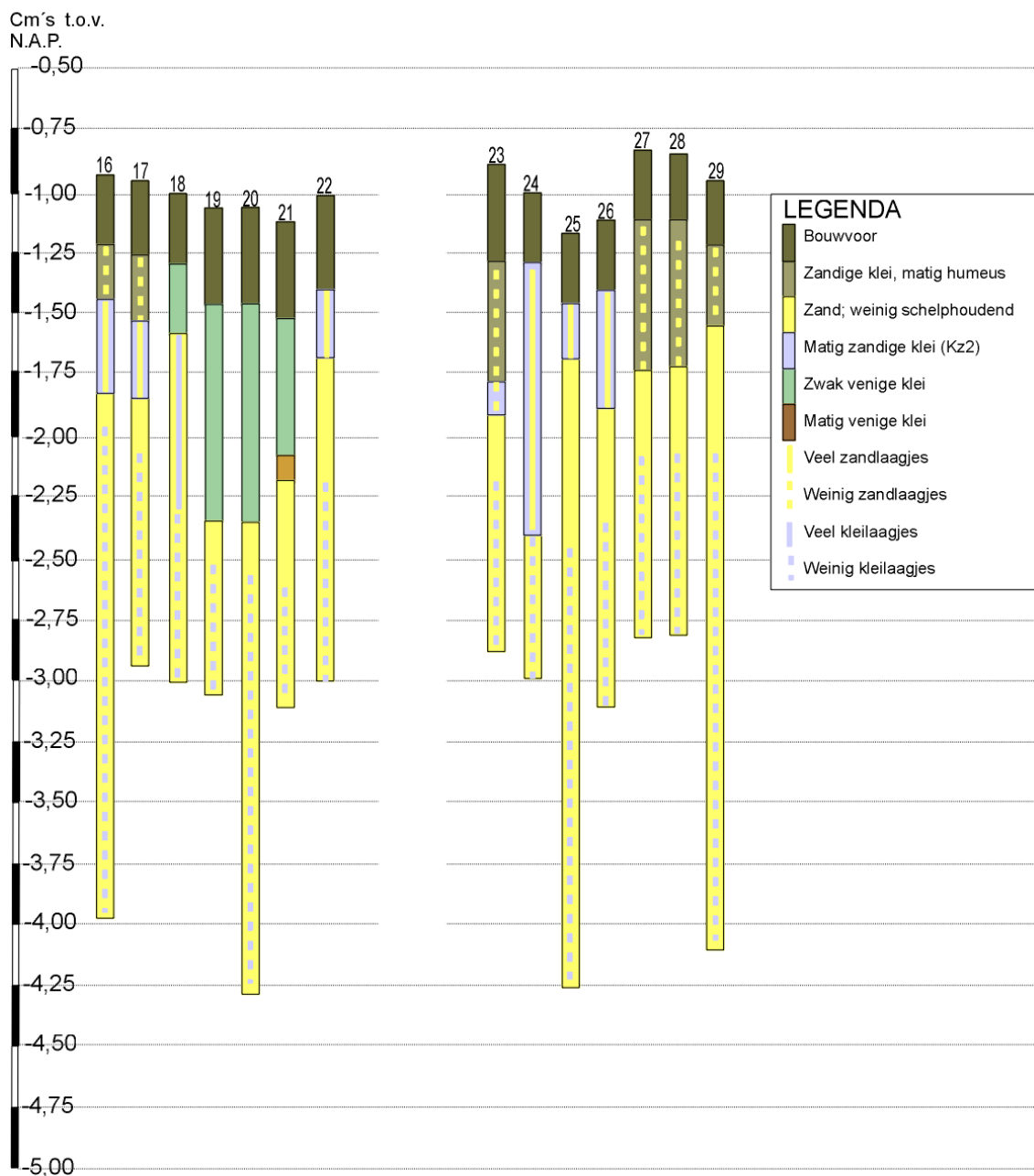
Evenmin als tijdens de oppervlaktekartering en de inspectie van het slootprofiel zijn tijdens het booronderzoek archeologische indicatoren aangetroffen. Om deze reden heeft geen vindplaatsbeoordeling plaatsgevonden aan de hand van de waarderingstabel uit de KNA 3.1 (VS06).

Figuur 6. Sint Pancras, Vronermeerweg. Het zuidprofiel van de langs de zuidrand van het plangebied gelegen sloot. De polygoonvormige uitdrogingsstructuren op het midden van het afgebeelde deel van het profiel geven de ligging van een met klei dichtgeslibd geultje weer.

Figuur 7. Sint Pancras, Vronermeerweg. Weergave van de resultaten van het booronderzoek in de vorm van boorprofielen (boringen 1 tot en met 15).

Figuur 8. Sint Pancras, Vronermeerweg. Weergave van de resultaten van het booronderzoek in de vorm van boorprofielen (boringen 16 tot en met 29).

4. Conclusies en Advies

Volgens het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel geldt voor het plangebied een middelhoge archeologische verwachting voor wat betreft archeologische resten uit het neolithicum tot en met de Romeinse tijd. Voor resten uit de middeleeuwen en de nieuwe tijd geldt een lage verwachting. Om deze verwachting te toetsen zijn in het plangebied 29 boringen gezet tot een diepte van tenminste twee meter beneden het maaiveld. Tevens is op een groot deel van het plangebied een oppervlaktekartering uitgevoerd en is een langs de zuidrand van het plangebied gelegen slootprofiel geïnspecteerd op archeologische indicatoren.

Uit de resultaten van het booronderzoek blijkt dat de bodem overwegend uit gelaagde wad-afzettingen bestaat. Deze worden doorsneden door een met klei opgevuld geultje en door met venige klei opgevulde sloten.

Zowel de oppervlaktekartering als de inspectie van het slootprofiel en het booronderzoek hebben geen archeologische indicatoren opgeleverd. Ook uit de directe omgeving zijn geen archeologische waarden bekend. Het uitgevoerde onderzoek geeft derhalve geen aanleiding tot het adviseren van beschermende en/of beperkende maatregelen of archeologisch vervolgonderzoek.

Wij wijzen er verder op dat in alle gevallen geldt dat indien archeologische materialen en/of sporen aangetroffen worden, deze gemeld dienen te worden bij de gemeente Langedijk conform Monumentenwet 1988, laatste wijziging van 1 september 2007, paragraaf 7, artikel 53 en verder.

Appendix I

Sint Pancras, Vronermeerweg. Archeologische periodes

<i>paleolithicum:</i>	<i>tot 8.800 vC</i>	<i>ijzertijd:</i>	<i>800 - 12 vC</i>
paleolithicum vroeg:	tot 300.000 BP	ijzertijd vroeg:	800 - 500 vC
paleolithicum midden:	300.000 - 35.000 BP	ijzertijd midden:	500 - 250 vC
paleolithicum laat:	35.000 BP - 8.800 vC	ijzertijd laat:	250 - 12 vC
paleolithicum laat A:	35.000 - 18.000 BP		
paleolithicum laat B:	18.000 BP - 8.800 vC	<i>Romeinse tijd:</i>	<i>12 vC - 450 nC</i>
		Romeinse tijd vroeg:	12 vC - 70 nC
<i>mesolithicum:</i>	<i>8.800 - 4.900 vC</i>	Romeinse tijd vroeg A:	12 vC - 25 nC
mesolithicum vroeg:	8.800 - 7.100 vC	Romeinse tijd vroeg B:	25 - 70 nC
mesolithicum midden:	7.100 - 6.450 vC	Romeinse tijd midden:	70 - 270 nC
mesolithicum laat:	6.450 - 4.900 vC	Romeinse tijd midden A:	70 - 150 nC
		Romeinse tijd midden B:	150 - 270 nC
<i>neolithicum:</i>	<i>5.300 - 2.000 vC</i>	Romeinse tijd laat:	270 - 450 nC
neolithicum vroeg:	5.300 - 4.200 vC	Romeinse tijd laat A:	270 - 350 nC
neolithicum vroeg A:	5.300 - 4.900 vC	Romeinse tijd laat B:	350 - 450 nC
neolithicum vroeg B:	4.900 - 4.200 vC		
neolithicum midden:	4.200 - 2.850 vC	<i>middeleeuwen:</i>	<i>450 - 1.500 nC</i>
neolithicum midden A:	4.200 - 3.400 vC	middeleeuwen vroeg:	450 - 1.050 nC
neolithicum midden B:	3.400 - 2.850 vC	middeleeuwen vroeg A:	450 - 525 nC
neolithicum laat:	2.850 - 2.000 vC	middeleeuwen vroeg B:	525 - 725 nC
neolithicum laat A:	2.850 - 2.450 vC	middeleeuwen vroeg C:	725 - 900 nC
neolithicum laat B:	2.450 - 2.000 vC	middeleeuwen vroeg D:	900 - 1.050 nC
		middeleeuwen laat:	1.050 - 1.500 nC
<i>bronstijd:</i>	<i>2.000 - 800 vC</i>	middeleeuwen laat A:	1.050 - 1.250 nC
bronstijd vroeg:	2.000 - 1.800 vC	middeleeuwen laat B:	1.250 - 1.500 nC
bronstijd midden:	1.800 - 1.100 vC		
bronstijd midden A:	1.800 - 1.500 vC	<i>nieuwe tijd:</i>	<i>1.500 - heden</i>
bronstijd midden B:	1.500 - 1.100 vC	nieuwe tijd A:	1.500 - 1.650 nC
bronstijd laat:	1.100 - 800 vC	nieuwe tijd B:	1.650 - 1.850 nC
		nieuwe tijd C:	1.850 - heden

Bekende en verwachte archeologische waarden

113120 / 519774

